

ДОВІДКА

Про підсумки проведення комплексної
діагностувальної роботи учнів 4-х класів
«Стан сформованості мовно-літературної,
математичної, природничої освітніх галузей»
за I семестр 2023-2024 навчального року

Метою проведення комплексної діагностувальної роботи було визначення результатів навчання четвертокласників із мовно-літературної, математичної й природничої освітніх галузей.

Формат комплексної діагностувальної роботи обраний на підставі рекомендацій наказу МОН від 16.07.2021 року №813 від «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти», де зазначено, що «система тематичних діагностувальних робіт у 3-4 класах може містити комплексні діагностувальні роботи для кожного класу, зміст яких охоплює мовно-літературну, математичну, природничу освітні галузі».

Особливістю робіт є система завдань, сутність і рівень складності яких забезпечують діагностування результатів навчання четвертокласників у функціональному й компетентнісному проявах. Відповідно до актуальних практик у сфері оцінювання компетентностей учнів/учениць орієнтиром під час створення робіт був досвід міжнародних порівняльних моніторингових досліджень PISA і TIMSS, а також загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи загальноосвітніх навчальних закладів».

Виявлення рівня навчальних досягнень учнів пропонувалося здійснювати за допомогою контекстних завдань з української мови і літературного читання, математики, природознавчого складника курсу «Я досліджую світ». З одного боку, завдання роботи пов'язані сюжетом науково-популярного тексту, який вміщено на початку; з іншого — кожне завдання є самодостатнім і непов'язаним із попередніми завданнями, що дозволяє учням об'єктивно засвідчити сформованість навчального досвіду з різних освітніх галузей та їх змістових ліній.

Аналіз інформації, зібраної за результатами проведених комплексних діагностувальних робіт, здійснювався із застосуванням якісних та кількісних методів опрацювання даних.

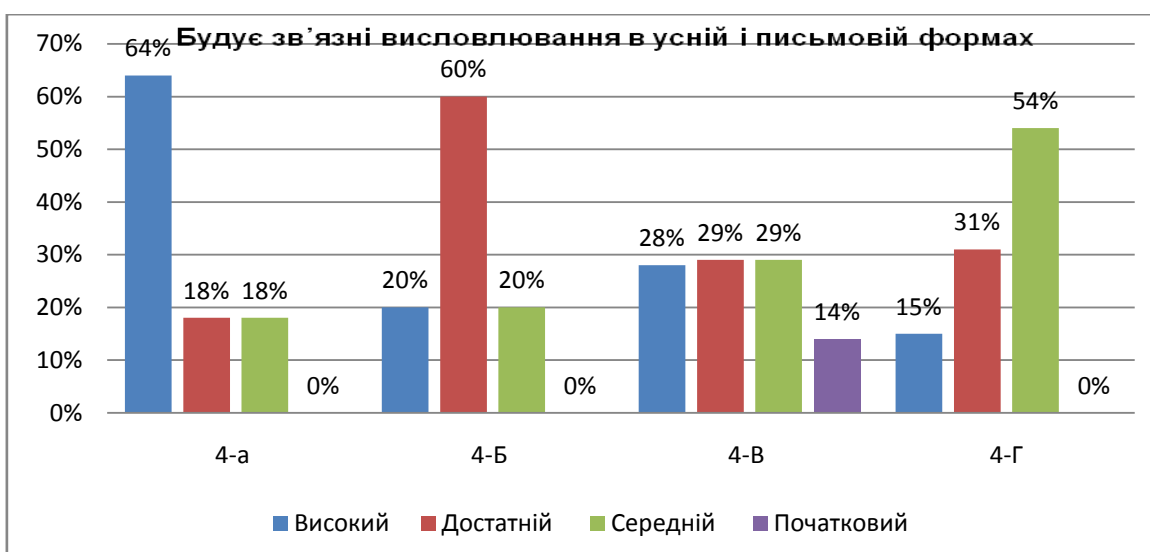
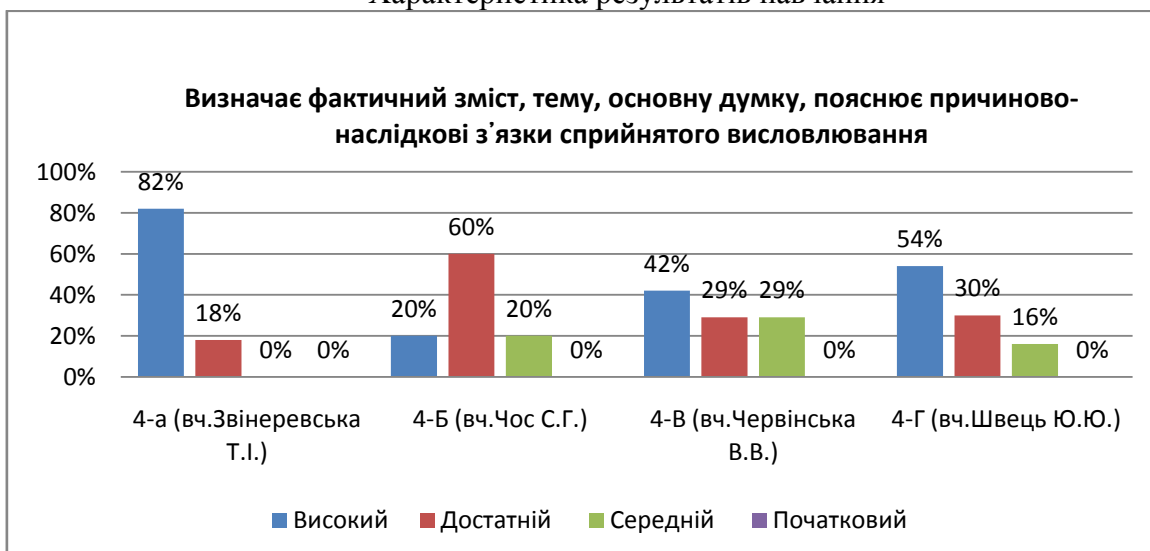
Для оцінювання результатів навчання учнів при виконанні діагностувальних робіт вчителі 4-х класів керувалися наказом МОН від 16.07.2021 року №813 від «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» та листом Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022р. №1/9530-22 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році». Вчителі дотримувалися вимог формульованого оцінювання, метою якого є відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудови індивідуальної освітньої траєкторії особистості. У кінці кожної роботи вчителі записували коротке оцінювальне судження з орієнтирами щодо покращення результатів

Самооцінювання є невід'ємною складовою формульованого оцінювання, тому до завдань, які надавалися дітям для виконання, додавалися завдання для самооцінювання за тією шкалою, яка вже знайома учням та застосовувалась раніше.

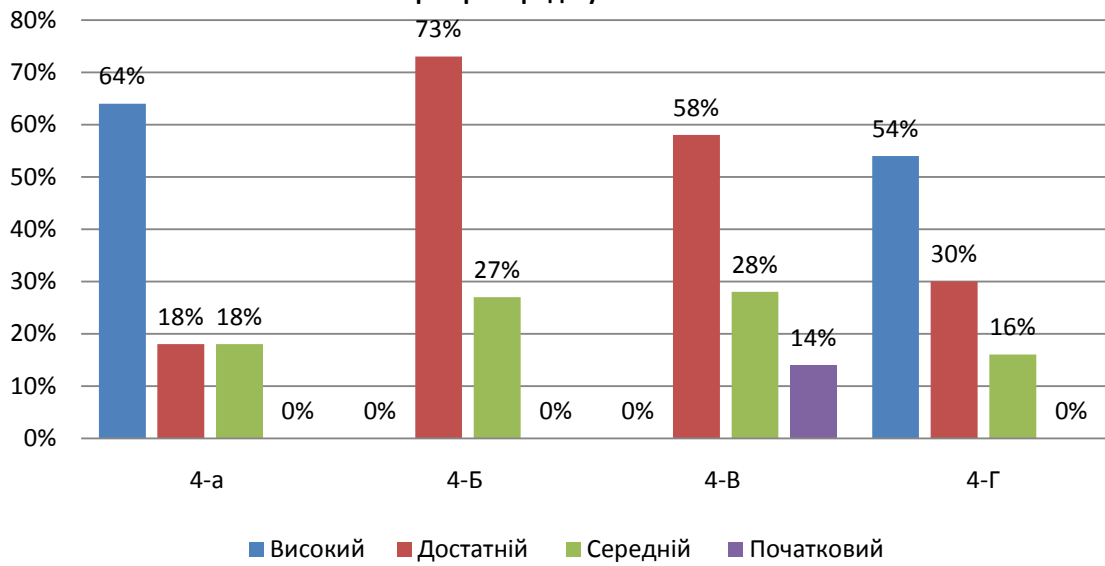
Об'єктами перевірки й оцінювання учнів 4-х класів стали характеристики результатів навчання з мовно-літературної та математичної, природничої галузей та очікуваних результатів змістових ліній.

Результати комплексних діагностувальних робіт діагностувальної роботи з української мови у відсотковому співвідношенні подані у діаграмах.

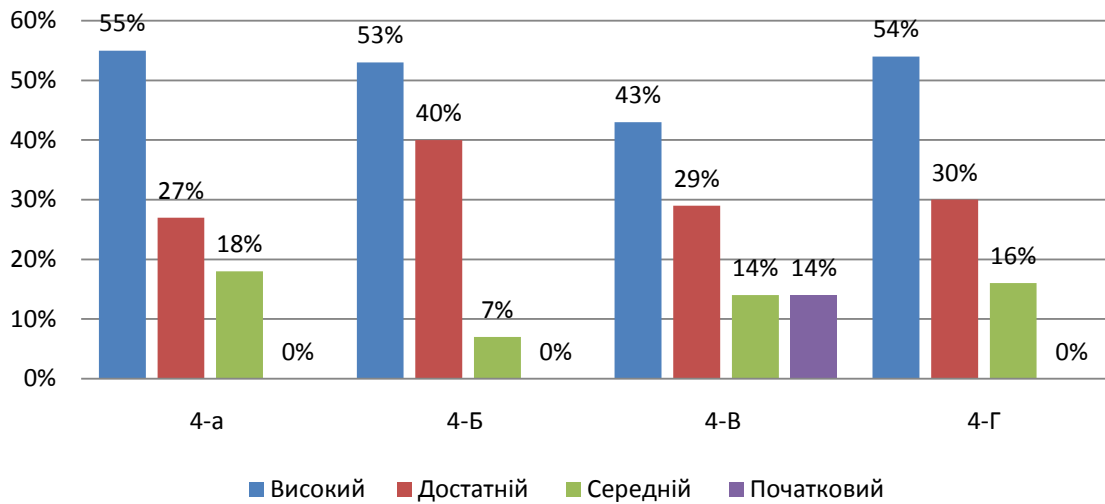
Мовно-літературна освітня галузь
Характеристика результатів навчання

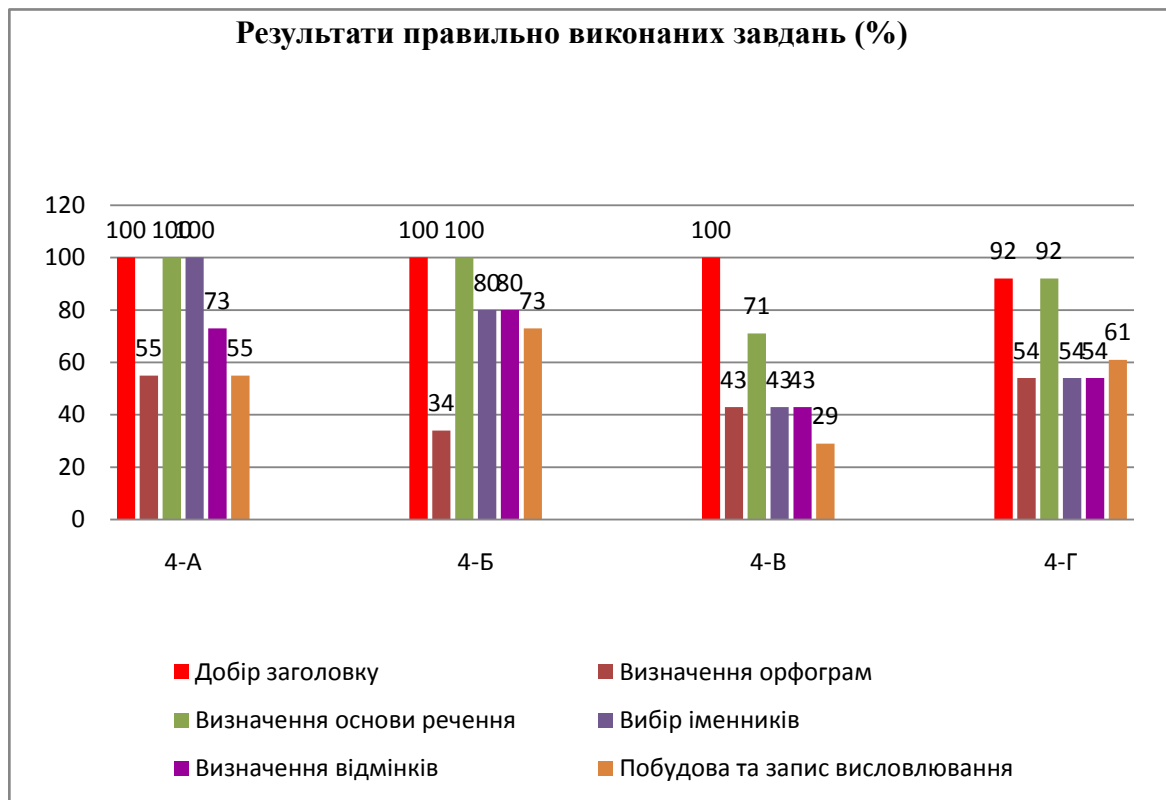

**Пише розбірливо, дотримується граматичних і орфографічних норм
перевіряє і редагує написане**

**Досліджує мовні одиниці і явища, використовує їх для вдосконалення
мовлення**

Змістова лінія «Розвиваємо навичку читання оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного» передбачає розвиток якісних характеристик технічної і смислової сторін навички читання під час читання вголос. Об'єктами перевірки очікуваних результатів учнів були складники читацької компетентності: навички читання (правильність, спосіб, темп, розуміння прочитаного) вголос. Після читання вголос учню пропонувалося усно виконати завдання на розуміння прочитаного. Перевірка навички читання вголос здійснювалася після першого перечитування, тому виразність не враховувалася.

Свідомим читання вважають тоді, коли читач чітко розуміє зміст тексту, уміє встановити зв'язки між описаними подіями, оцінити вчинки дійових осіб. Це стає можливим лише за умов свідомого сприймання лексичного значення слів, граматично оформлених в речення, як вираження думок автора. Свідомим є читання, коли учень у змозі не лише переказати зміст, а й висловити свої міркування з приводу прочитаного.

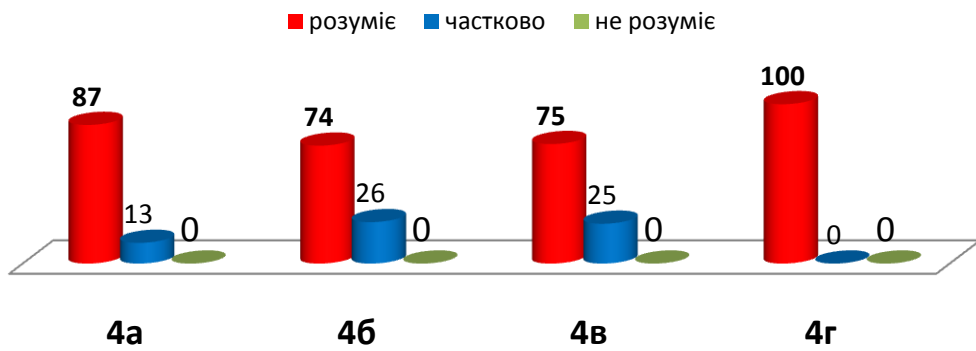
Правильне читання має такі ознаки:

- відповідність звукових образів прочитаного буквеним позначенням написаного (читання без пропусків, замінів, перестановок букв, складів та слів);
- плавність читання (злите читання складів у словах, а також ненаголошених службових слів із повнозначними частинами мови);
- дотримання орфоепічних норм (правильне наголошування складів у словах, правильна вимова діалектично спотворених звуків та слів).

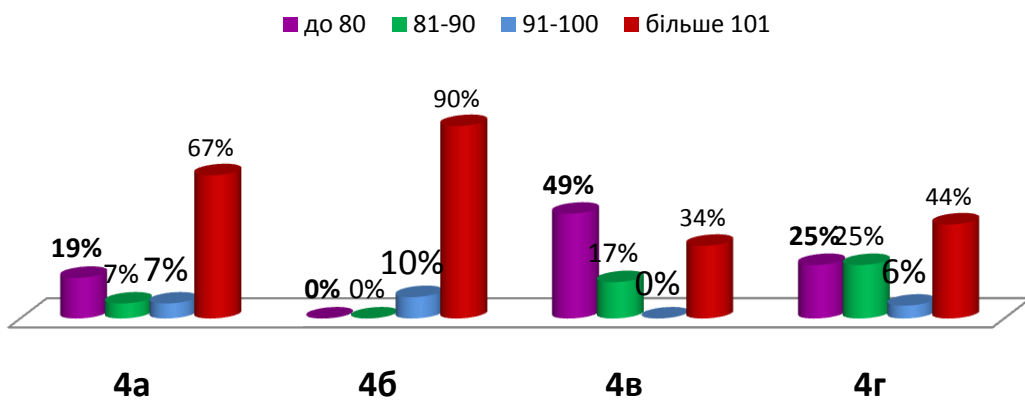
Якщо читання відповідає темпу усного мовлення, його вважають швидким. Темп читання, головним чином, має забезпечувати свідоме сприймання змісту прочитаного

Результати перевірки навички читання (правильність, спосіб, темп, розуміння прочитаного) вголос у відсотковому співвідношенні подані у діаграмах:

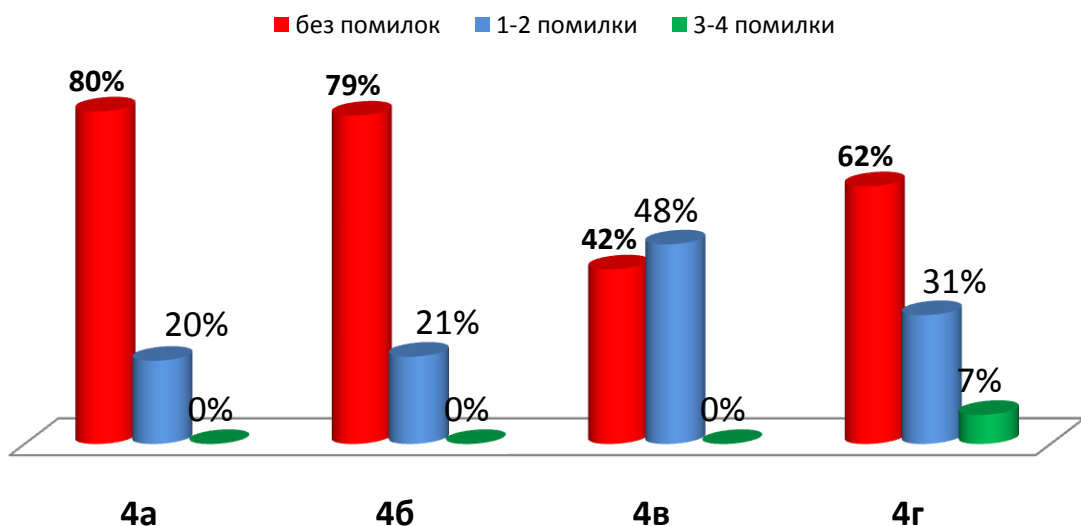
Результати перевірки розуміння прочитаного тексту (%)

Результати перевірки наскрізного вміння (темп)

Результати перевірки наскрізного вміння (правильність)

Як свідчать результати проведення діагностичної роботи з читання вголос 100% учнів 4г (вч. Швець Ю.Ю.) розуміють зміст прочитаного твору, проте тільки 74% учнів 4б (вч. Чос С.Г.) та 75% учнів 4в класу (вч. Червінська В.В.) частково розуміють прочитаний текст. Учні 4-в,г класів допускають значну кількість помилок при читанні незнайомого тексту. Найкращий

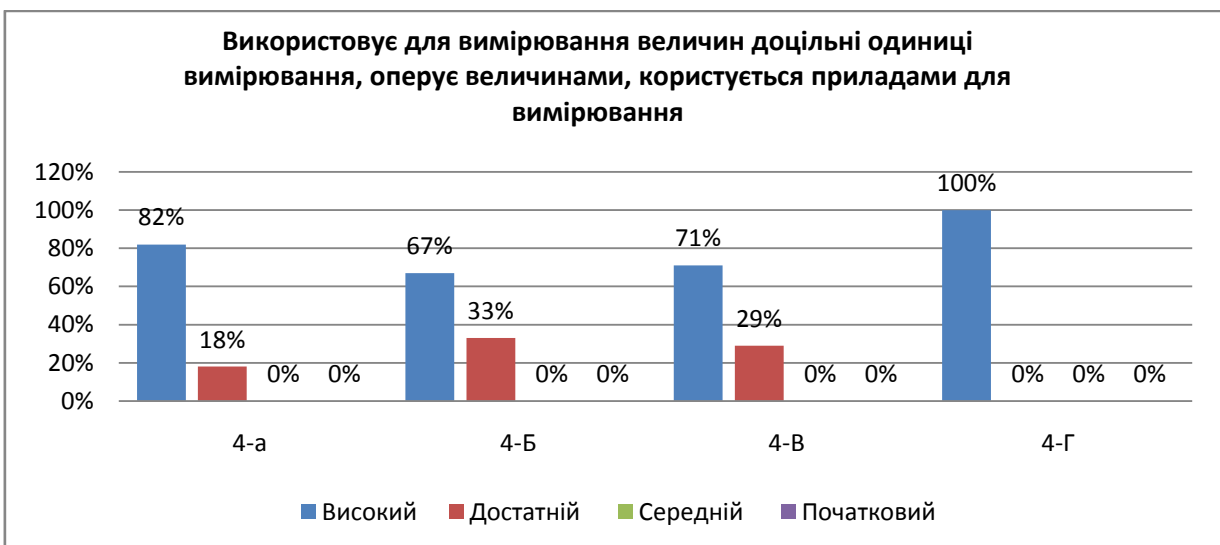
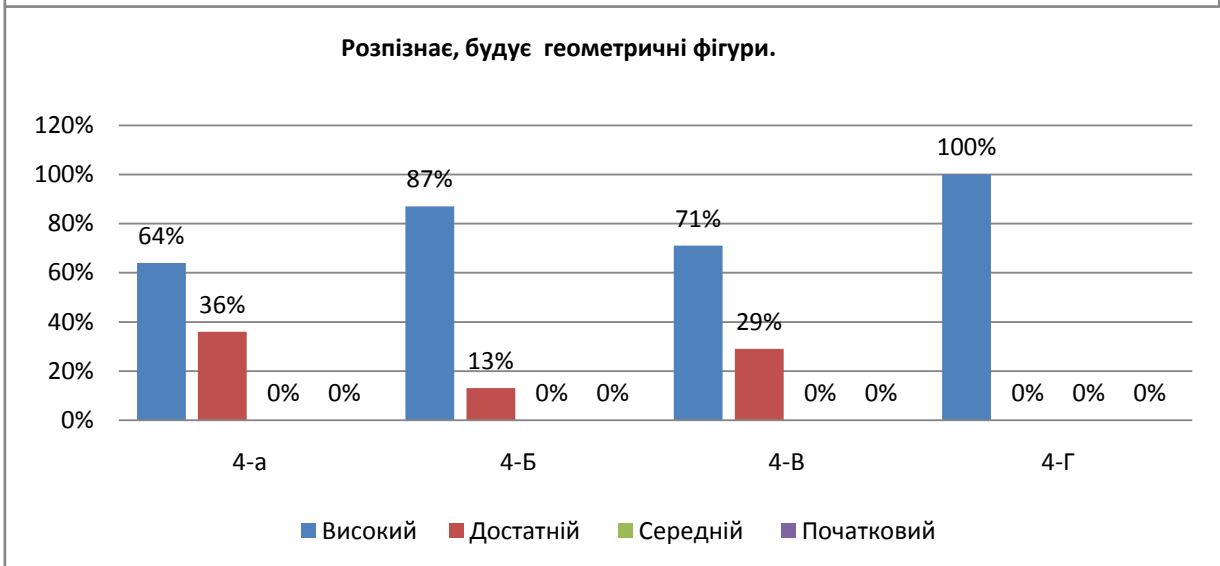
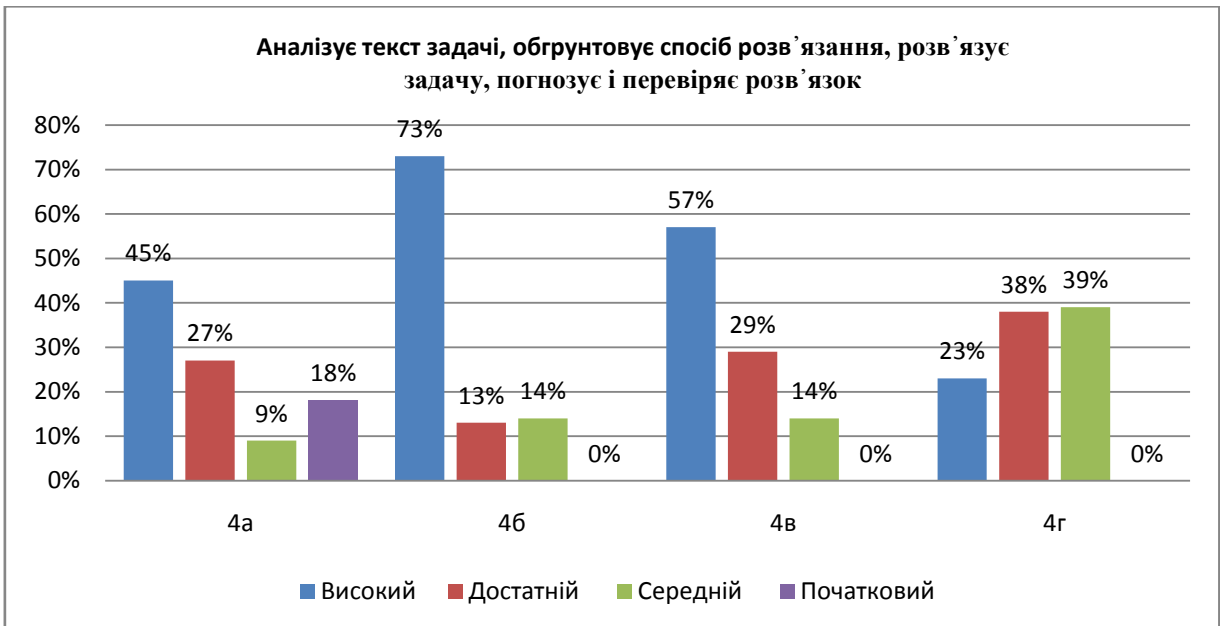
результат щодо формування одного із складників навички читання (темп) показали учні 4Б класу, найнижчий показник в учнів 4 в класу.

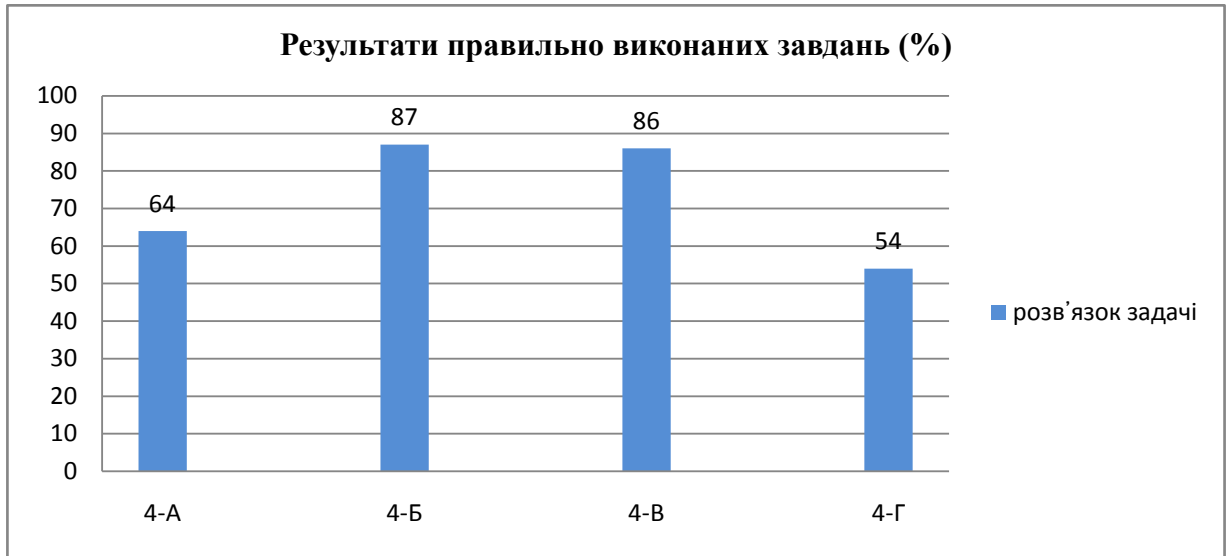
Рекомендації:

- формувати та розвивати навички якісного читання, зокрема змістової лінії «Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного» шляхом застосування методологічної системи «Щоденні 5»;
- активізувати роботу учнів над аналізом, критичним оцінюванням інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використовувати її;
- формувати вміння учнів висловлювати думки, почуття та ставлення, обґрунтовувати їх, взаємодіяти з іншими особами письмово, дотримується норм літературної мови;
- формувати в учнів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності шляхом добору відповідних компетентнісних орієнтованих вправ (варто використовувати різноманітні допоміжні матеріали: малюнки і серії малюнків, опорні слова, початок або початок і кінцівку тексту тощо. Цінним і цікавим для учнів буде складання розповідей про прочитані книжки і журнали, переглянуті мультфільми чи телепередачі, про побачені, почуті, пережиті ситуації з особистого життя;
- з огляду на методичну доцільність, учителям 4-х класів комплексні роботи можна використовувати по-різному: цілісно — як діагностувальні тематичні роботи; окремими блоками — як інструментарій формувального оцінювання на уроках із зазначених галузей; окремими завданнями впродовж навчального року на різних етапах уроків — як тренувальні вправи тощо;
- активізувати роботу над оформленням письмових робіт учнів (дотримується гігієнічних, орфографічних, стилістичних і лексичних норм);
- включати в структуру уроку завдання для формування всіх змістових ліній;
- систематично здійснювати повторення вивчених раніше тем навчального матеріалу.

Математична освітня галузь

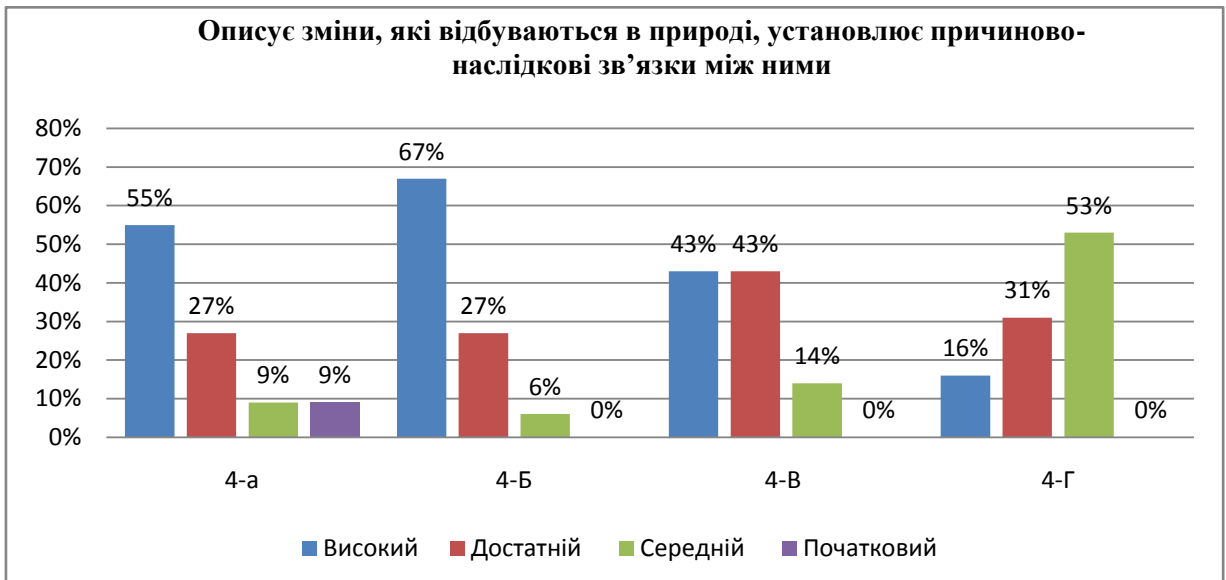

Рекомендації:

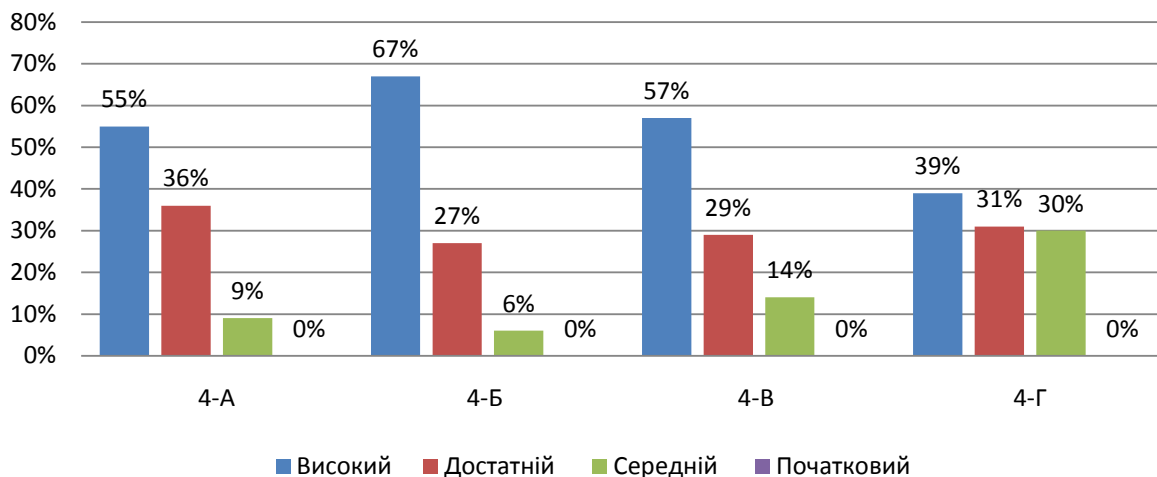
- сприяти формуванню у четверокласників предметної математичної компетентності через здійснення систематичної математичної діяльності, необхідної як для отримання очікуваних результатів, передбачених Державним стандартом, так і для застосування математики у конкретних життєвих ситуаціях (наприклад, учні виконують базові математичні операції з багатоцифровими числами, розв'язують практико-орієнтовані задачі різних типів, аналізують дані, формують логічні висновки з математичних припущень, виконують прості математичні операції у символічній формі, розв'язують прості рівняння, демонструють вміння оперувати з іменованими числами, складають маршрути реальних чи віртуальних подорожей, працюють з таблицями, діаграмами, графіками тощо)
- включати в структуру уроку завдання для формування всіх змістових ліній;
- розвивати математичну грамотність учнів через розв'язок інтегрованих завдань, диференційованих завдань, застосування технології «Щоденні 3».

Природнича освітня галузь

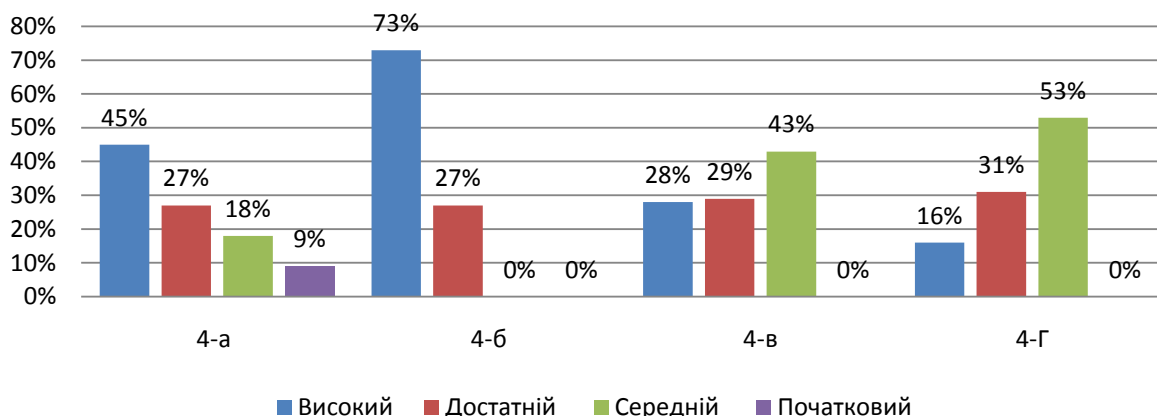

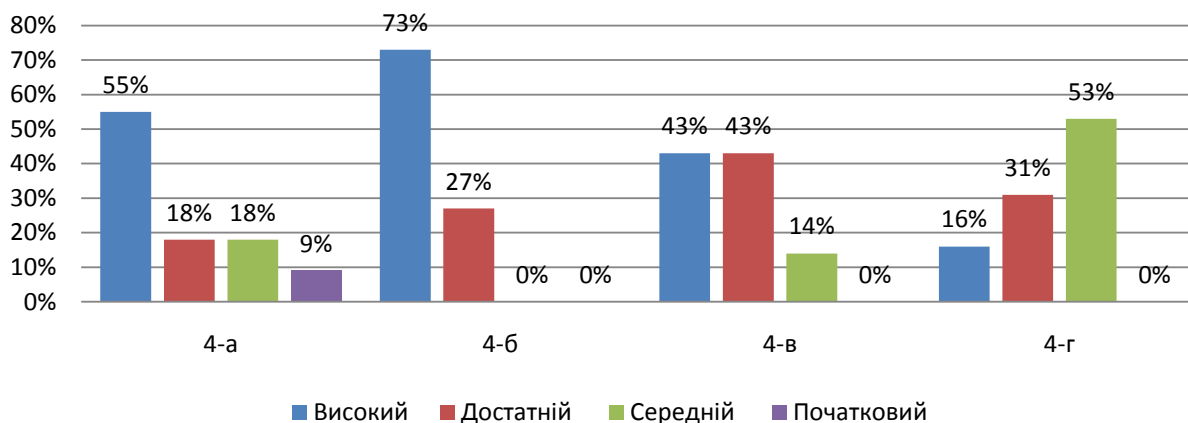
Установлює взаємозв'язки між об'єктами неживої і живої природи

Обирає обладнання та досліджує об'єкт природи за власно складеним планом, робить висновки і презентує їх

Пояснює залежність життя організмів від умов існування, правила природоохоронної поведінки, дотримується цих правил

Рекомендації:

- формувати в учнів\учениць усвідомлення розмаїття природи, взаємозв'язків її об'єктів та явищ, вміння пояснювати роль природничих наук і техніки в житті людини, значення відповідальної діяльності в природі використання проєктної технології, включити елементи STEM-технології .
Подаємо алгоритм роботи над проєктом:
  1. Чітке формулювання мети проєкту, завдань та планування дій.
  2. Покрокова розробка проєкту, з переліком конкретних дій, з вказівкою виходів, термінів, відповідальних.
  3. Вибір форми проєктної діяльності: індивідуальна, групова, колективна.
  4. Пошук інформації, яка потім буде оброблятися, систематизуватися, узагальнюватися, адаптуватися для подальшого використання.
  5. Результат роботи над проєктом - певний кінцевий продукт.
  6. Презентація кінцевого продукту. З'ясування практичного використання отриманих знань під час підготовки та захисту проєкту;
- формувати у четверокласників дослідницьку компетентність у галузі природничих наук, техніки й технологій, критичне оцінювання інформації, розвивати вміння поєднувати новий досвід з набутим раніше і творчо його використовує для розв'язання проблем природничого характеру через розв'язання задач природничо-дослідницького характеру, проведення навчальних дослідів, практичних робіт;
- систематично вести фенологічні спостереження (щоденні спостереження за неживою природою (погода сьогодні, стан ґрунту, водоймищ тощо), сезонними змінами в рослинному і тваринному світі, сезонною працею людей та її зміни за порами року тощо).